

ROLEX
OYSTER PERPETUAL
LADY-DATEJUST 28

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 2. nóvember 2016

42. tölublað | 10. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

Innviðirnir kalla

Uppsöfnuð þörf fyrir innviðafjárfestingar eru 230 milljarðar samkvæmt nýrri skýrslu Gamma. Erlendir sjóðir sem hugsa til langs tíma hafa vaxandi áhuga á innviðafjárfestingum. » 6

»2

Mettur markaður

Vöxtur hefur verið í sölu á sushi, en margt bendir til þess að ekki bæti í.

»4

Innlendur kostnaður

Uppgjörin streyma inn í kauphöllina. Hækkun innlends kostnaðar litar uppgjör á markaði.

»4

Krónan of sterk

Greiningardeild Arion telur í nýrri hagspá að krónan sé of sterk.

»8

Af fullum krafti

Ingibjörg Ásdís Ragnarsdóttir er nýr svæðisstjóri Ícelandair. Hún stundar kraftlyftingar.

»11

Verðhjóðnunarvandi

Lars Christensen telur hagkerfi heimsins vera að fjarlægjast verðhjóðnunargildrum.

Ray-Ban
20% afsláttur
2. til 6. nóv.

Mod: 3025
Afsláttarverð: 15.840 kr.

Umboðsaðili **Ray-Ban** á Íslandi
Optical Studio
SMÁRALIND

Opið til **miðnættis** í dag

Þrjú áhugamenn um sýndarveruleika standa að baki Breakroom. MYND/BREAKROOM

Gefa út sýndarveruleika hugbúnað fyrir skrifstofur

Íslenska sprotafyrirtækið Breakroom gaf út á dögunum sýndarveruleikahugbúnað sinn Breakroom á Early Access á Steam. Búið er að vinna að hugbúnaðinum í þrjú ár.

„Í stuttu máli er þetta hugbúnaður fyrir sýndarveruleika sem gerir fólki kleift að nýta öll þau forrit sem það notar í tölvunni í sýndarveruleika. Það lýsir sér þannig að þú setur á þig sýndarveruleikataki og heyrnartól og þegar þú ræsir búnaðinn okkar ferðu í annan heim. Þú getur verið á strönd að slappa af og opnað svo Excel, Photoshop, Word eða netvafta sem sérskjá fljótandi í kringum þig. Þú getur verið með tíu skjái opna í einu. Við erum komin með lausn fyrir þá sem eiga sýndarveruleikataki til að nota tækin til að gera eitthvað annað en að spila tölvuleiki,“ segir Diðrik Steinsson.

Hann stendur að baki fyrirtækinu ásamt Bjarna Rafni Gunnarssyni

og Antoni Þórólfssyni. Fyrirtækið var stofnað í júní 2014.

Þessi útgáfa er miðuð að einstaklingum sem eiga þetta heima hjá sér í dag. Síðan gefa þeir út Breakroom for Business eftir áramót. Sá hugbúnaður er sérstaklega hagsaður fyrir opin vinnurými þar sem starfsmenn upplifa oft einbeitingarörðugleika, aukid stress, eða vilja meira einkarými.

Breakroom hefur fengið fjárfestingu frá Eyri og Startup Reykjavík Invest, auk styrkja frá Nýsköpunarmiðstöð Íslands og Rannís.

Varan er ekki fullunnin núna en verður finpússuð með fyrstu notendum. „Við erum að gefa Breakroom út á Steam í Early Access en gefum þetta líka út hjá Oculus á næstu vikum. Early Access þýðir að varan er ekki fullunnin en við munum finpússa vöruna með fyrstu notendum,“ segir Diðrik. – sg

Vikan sem leið

1,23%

hækkun

Gengi hlutabréfa skráðra félaga í Kauphöllinni rauk upp um 1,23 prósent á mánudag eftir að niðurstöður kosninganna lágu fyrir. Sjálfstæðisflokkurinn vann á og hlaut 29 prósent atkvæða. Einungis þrjú félög lækkuðu á mánudag. Gengi hlutabréfa í HB Granda hækkaði mest, eða um 4,25 prósent, í 103 milljóna króna viðskiptum.

12,4

MILLJARÐAR

Landsbankinn hf. var hæsti gjaldandi ríkisskattgjafi árið 2015 og greiddi 12,4 milljarða í heildarálagningu. Fast á hæla honum kemur Ríkissjóður Íslands sem greiddi 11,3 milljarða. Hinir viðskiptabankarnir greiddu heldur minna. Arion banki greiddi 6,8 milljarða króna, en Íslandsbanki 5,2 milljarða. GLB Holding greiddi svo 3,6 milljarða, en Reykjavíkurborg 3,5.

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Umsjón Hafliði Helgason hafliði@365.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

Hagnaður Tokyo Sushi jókst um 11 milljónir milli ára, Andrey (í miðjunni) segist opinn fyrir frekari vexti. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

Sushi-markaðurinn farinn að mettast

Hagnaður Tokyo Sushi og Sushisamba eykst töluvert milli ára. Sushi-staðir eru meðal vinsælustu veitingastaða hjá Íslendingum. Skortur á starfsfólki og svört starfsemi hindra vöxt. Lítið hefur verið um nýja staði á síðustu þremur árum.

Sushi-risarnir Sushisamba og Tokyo Sushi juku hagnað sinn verulega á síðasta ári og nam sala hjá Sushisamba 337 milljónum króna. Sushi-staðir eru meðal vinsælustu staða hér á landi, framkvæmdastjóri Tokyo Sushi telur þó að búið sé að metta markaðinn. Vöntun á starfsfólki og svört veitingastarfsemi hamli áframhaldandi vexti.

Tokyo Sushi hagnaðist um 25,5 milljónir króna árið 2015, samanborið við 14 milljónir árið áður. Hagnaður af reglulegri starfsemi nam 40,2 milljónum króna, samanborið við 22,9 milljónir árið áður. Eigið fé nam 56,8 milljónum króna, samanborið við 32,9 milljónir árið áður. Sushisamba ehf., sem rekur samnefndan veitingastað í miðbæ Reykjavíkur, hagnaðist um 27,9 milljónir króna árið 2015. Hagnaðurinn jókst töluvert milli ára, en hann nam 16,6 milljónum króna árið 2014. Rekstrartekjur jukust einnig, þær námu 337 milljónum á síðasta ári, samanborið við 308 milljónir árið áður.

Kogt ehf. sem rekur Osushi veitingastaðina sem þekktir eru fyrir sushi-lestir tapaði hins vegar 19,8 milljónum króna í fyrra að teknu tilliti til áætlaðra opinberra gjalda.

„Ég myndi ekki segja að það væri vöxtur á markaðnum eins og fyrir árin 2012 til 2013. En við höfum

Samkeppnin er gríðarleg í veitingabransanum ekki bara til að selja vöruna heldur til að fá starfsmenn

Andrey Rudkov, framkvæmdastjóri Tokyo Sushi

séð tvö til þrjú þúsund nýja kúnna bætast við markaðinn árlega,“ segir Andrey Rudkov, framkvæmdastjóri og eigandi Tokyo Sushi. „Samkeppnin er gríðarleg í veitingabransanum ekki bara til að selja vöruna heldur til að fá starfsmenn.“

Andrey segir að eitt það erfiðasta í veitingarekstri í dag sé að manna störf. „Það er ein stærsta hindrunin við vöxt. Það er líka erfið á Íslandi að hér ríkir öðruvísi þjónustulund en í

Bandaríkjunum. Við þurfum líka að keppa við þá sem greiða svart og því eru margar hindranir við framtíðarvöxt.“

Íslendingar virðast að mörgu leyti drífa aukna sölu á sushi, en Andrey segir að vegna staðsetningar Tokyo Sushi séu Íslendingar 95 prósent viðskiptavinir þeirra. Þrátt fyrir einhverjar hindranir í veginum segist hann opinn fyrir áframhaldandi vexti. „Við erum með tvo veitingastaði og seljum Tokyo Sushi í fjórum Krónuverzlunum. Við erum opin fyrir fleiri viðskiptatækifærum.“

„Á síðustu þremur árum hafa í raun og veru engir nýir sushi-staðir verið opnaðir. Ég held að sushi-sprengjan sé búin. Fyrst var hamborgarasprengjan, svo var sushi og nú vitum við ekki hvað verður næst,“ segir Andrey Rudkov. saeunn@frettabladid.is

Á döfinni

Fimmtudagur 3. nóvember

HAGSTOFA ÍSLANDS

- Vinnumarkaður á þriðja ársfjórðungi 2016

Föstudagur 4. nóvember

HAGSTOFA ÍSLANDS

- Vöruviðskipti við útlönd, október 2016, bráðabirgðatölur

Þriðjudagur 8. nóvember

ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS

- Fjöldi þinglýstra leigusamninga um íbúðarhúsnæði eftir landshlutum ÍSLANDSBANKI
- Þriðji ársfjórðungur 2016
- EIK
- Þriðji ársfjórðungur 2016

Miðvikudagur 9. nóvember

LÁNAMÁL RÍKISINS

- Mánaðarlegar upplýsingar Lánamála ríkisins

ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS

- Fasteignamarkaðurinn í mánuðinum eftir landshlutum

EIK

- Kynningarfundur uppgjörs þriðja

ársfjórðungs 2016

Miðvikudagur 10. nóvember

HAGSTOFA ÍSLANDS

- Velta í virðisaukaskattskyldri starfsemi

HAGSTOFA ÍSLANDS

- Efnahagslegar skammtimatölur í nóvember 2016

Þriðjudagur 15. nóvember

HAGSTOFA ÍSLANDS

- Fiskafli í október 2016

VINNUMÁLASTOFNUN

- Atvinnuleysisstölur Vinnumálastofnunar

Miðvikudagur 16. nóvember

SEDLABANKI ÍSLANDS

- Vaxtaákvörðun og útgáfa Peningamála

ARION BANKI

- Þriðji ársfjórðungur 2016

REGINN

- Þriðji ársfjórðungur 2016

Fimmtudagur 17. nóvember

ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS

- Vísitala íbúðaverðs á höfuðborgarsvæðinu

EIMSKIP

- Þriðji ársfjórðungur 2016

Föstudagur 18. nóvember

HAGSTOFA ÍSLANDS

- Samræmd vísitala neysluverðs í október 2016

ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS

- Vísitala leiguverðs á höfuðborgarsvæðinu

keldan
dagatal viðskiptalífis

merking

....framleiðir

Smyrlabjörg

Nóntorg

Höfnin

Umferðarmerki og skilti...

Viðarhöfða 4 www.merking.is Sími: 562-7044

HP Spectre

Einstök hönnun og nánast fullkomin

Ótrúlega þunn og létt fartölva sem á sér enga líka

Ótrúlega þunn,
aðeins 10.4 mm
og 1.1 kg.

Einstök
rafhlöðuending,
ný „hybrid“ tækni.

Frábært hljóð
frá Bang & Olufsen.

Intel® Core™ i5 eða
i7 og Thunderbolt
3.0 tengi.

Allar nánari upplýsingar á www.ok.is/premium

Intel, merki Intel, Intel Inside, Intel Inside merkið, Intel Core, Intel Core Inside eru vörumerki Intel Corporation í Bandaríkjunum og/eða öðrum löndum.

Opin Kerfi
– allt er mögulegt

Opin Kerfi // Höfðabakka 9 // 110 Reykjavík // 570 1000 // ok.is

Þurfa að vera duglegri að standa upp frá skrifborðinu

„Tímastjórnunin kom mér á óvart. Þessar konur hafa þurft að hafa rosalega fyrir hlutunum, eins og allir sem komast í þessar stöður, en þær tala um að þetta sé val sem veitir þeim starfsánægju. Þegar þú ert komin í þessa stöðu þá lærirðu tímastjórnun þannig að þetta henti þínum aðstæðum og fjölskyldu og svo framvegis. Þetta er þá ekki eins mikið mál og margir halda,“ segir Dagný Jónsdóttir.

Hún skrifaði meistaraverkefni í forystu og stjórnun við Háskólann á Bifröst þar sem hún rannsakaði tíu konur í æðstu stöðum í fjármála-geiranum. Rannsóknarspurningin

var: „Hvernig upplifa konur í forystu í fjármála-geiranum á Íslandi hlutverk sitt og stöðu sem kvenleiðotogar þar sem karlmenn eru í meirihluta?“

„Af því að þær koma fram undir dulnefnum getur verið að ég hafi náð fram góðum upplýsingum og svörum. Þær eru áhugasamar um aukið jafnrétti fyrir alla,“ segir Dagný.

Dagný segir að ákveðið vandamál sé að fáir viti hverjar þær konur sem hafa eitthvað fram að færa eru. Þetta komi til dæmis fram þegar verið sé að ræða hvaða konur eigi að tilnefna í stjórn. Konur eru oft ekki með sama tengslanet og karlmenn.

●● **Þær eru flestar mjög meðvitaðar um að byggja upp tengslanetið sitt. Þetta er ekki bara gott fyrir konurnar persónulega, þetta skilar sér líka í rekstur fyrirtækisins.**

Dagný Jónsdóttir

„Margar konur sjá líka ekki virðið í því að standa upp frá skrifborðinu. Þær eru rosalega duglegar að vinna vinnuna sína við skrifborðið, en eru ekki jafn duglegar og karlar að fara á fundi, ráðstefnur og fara á golfvöllinn jafnvel til að efla tengslanetið. Tækifærin koma ekki til þeirra í vinnunni. Konurnar töluðu um það að þær þurfi að huga meira að þessum þáttum. Þær eru flestar mjög meðvitaðar um að byggja upp tengslanetið sitt. Þetta er ekki bara gott fyrir konurnar persónulega, þetta skilar sér líka í rekstur fyrirtækisins,“ segir Dagný.

Dagný sagði konurnar einnig finna

fyrir auknum kröfum til sín bæði frá karl- og kvenstjórnendum; kvenmenn gera kröfur um að þær sýni þeim meiri skilning og séu vinkonur, en bæði kynin gera meiri kröfu um tilfinningagreind. Dagný segir konurnar mjög jákvæðar um jafnskiptingu á heimilishaldi. „Innviðir á Íslandi bjóða upp á það að báðir foreldrar vinni kröfuhörð störf, þetta er ekki í boði víða erlendis.“

Konurnar töluðu einnig um að grípa þau tækifæri sem bjóðast og segja ekki nei við verkefnum. Þær töluðu einnig um launamun kynjanna, sem er meiri í fjármála-geiranum en öðrum greinum. –sg

Misjöfn uppgjör

Uppgjör stórs hluta skráðra félaga á þriðja ársfjórðungi voru kynnt í síðustu viku. Uppgjörin voru misjöfn milli félaga. „Uppgjörin röðuðust á tvo daga, uppgjörin á miðvikudeginum voru heldur undir þeim væntingum sem gerðar höfðu verið, en svo var annað uppi á teningnum daginn eftir, þau voru betri en maður átti von á. Visbendingar eru um að undirliggjandi tryggingarekstur sé að batna,“ segir Stefán Broddi Guðjónsson, forstöðumaður greiningardeildar Arion banka.

„Af þeim félögum sem eru búin að birta, þá hefur hækkan innlends kostnaðar verið mest áberandi í tilfelli Össurar, um 11 prósent kostnaðar eru í krónum en nær engar tekjur. Almennu voru stærstu áhrif launahækkana búin að koma fram á fyrri fjórðungum ársins. Það var ekki um óvæntan kostnað að ræða í uppgjörinum núna sem hafði ekki átt sér stað á fyrri hluta árs,“ segir Stefán Broddi.

„Af stóru uppgjörinum má segja að Icelandair-uppgjörin hafi verið betra en menn áttu von á, en þrátt fyrir að félagið sé farið að færa jákvæð áhrif gjaldeyrisvarna meðal rekstrarliða hækkar það ekki áætlun sína fyrir árið, þannig að það er tvíþent,“ segir hann og bætir við að

●● **Af þeim félögum sem eru búin að birta þá hefur hækkan innlends kostnaðar verið mest áberandi í tilfelli Össurar, um 11 prósent kostnaðar eru í krónum en nær engar tekjur.**

Stefán Broddi Guðjónsson, forstöðumaður greiningardeildar Arion banka

Marel hafi verið nokkuð í takt við væntingar. „N1 kom með fint uppgjör og hækkaði spá sína fyrir árið. Uppgjör tryggingafélaganna ein-kennndist af því að manni sýnist að undirliggjandi tryggingarekstur sé að batna. Það var ekki vanþörf á. Hann er búinn að vera afar erfiður og félög eru að mestu leyti að skila góðri afkomu út af mjög góðri afkomu af fjármálastarfsemi. En það má greina afkomubata,“ segir Stefán Broddi.

Stefán Broddi segir að væntingar hafi líklega verið til enn betra uppgjör hjá Högum og að Vodafone hafi verið heldur lakara en von var á. Á næstu vikum berast fleiri uppgjör, meðal annars frá fasteignafélögum og Eimskip. –sg

GEFÐU ÞÉR TÍMON

Tímon.is

Færir þér nauðsynlega sýn á mannauðinn

Óvist er hvaða áhrif áframhaldandi styrking krónunnar mun hafa á ferðapjónustu hér á landi. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

Krónan mun sterkari en staðist getur

Krónan hefur styrkst um 15 prósent á árinu. Ísland er orðið eitt dýrasta land heims. Greining Arion banka spáir áframhaldandi styrkingu. Þetta getur aukið innflutning og rýrt samkeppnisstöðu Íslands hvað varðar útflutning.

Að mati Greiningardeildar Arion banka er krónan allt að tíu prósentum sterkari en staðist getur til lengri tíma. Þetta kemur fram í Hagspá 2016-2019: Fljúgum ekki of nálægt sólinni.

Krónan hefur styrkst verulega á árinu, eða um 15 prósent. Spáð er að hún muni styrkjast áfram á næstu mánuðum, sem mun að öllum líkindum grafa undan gengi hennar síðar. Greiningardeildin spáir kröftugum hagvexti í ár og á næsta ári, 4,7 prósent og 5,2 prósent, en að hægja taki á vextinum þegar fram í sækir. Hagvöxturinn verður dreginn áfram af einkaneyslu og fjárfestingu.

„Ef fram heldur sem horfir og raungengið verður svona sterkt, þá mun það auka innflutning og rýra samkeppnisstöðuna hvað útflutning varðar. Að öllum líkindum mun gengið þá gefa eitthvað eftir,“ segir Konráð S. Guðjónsson, sérfræðingur í greiningardeild Arion banka.

Raungengið er komið til ársins 2007. Raungengi miðað við laun

●● **Þetta er varasöm staða, sérstaklega af því að við vitum ekki hvaða áhrif þetta hefur á stærsta útflutningsveginn, ferðapjónustu.**

Konráð S. Guðjónsson, sérfræðingur í greiningardeild Arion banka

er 34 prósent yfir langtíma meðaltali, og 20 prósent yfir langtíma meðaltali miðað við verðlag. Spáð er að raungengi krónunnar verði 22 prósentum yfir meðaltali miðað við verðlag og 44 prósentum yfir meðaltali miðað við laun undir lok spátímans.

Að mati Konráðs gæti þetta haft neikvæð áhrif. „Þetta er varasöm staða, sérstaklega af því að við

vitum ekki hvaða áhrif þetta hefur á stærsta útflutningsveginn, ferðapjónustu. En það kannski gefur manni smá von um að við séum aðeins of svartsýnir að þegar krónan var sem sterkust frá 2004 til 2007 fjölgaði ferðamönnum um rúmlega 30 prósent. Það er því ekki víst að ferðamönnum fækki verulega út af styrkingu krónunnar. En þetta verður engu að síður risastór próf-raun fyrir ferðapjónustuna, ef þetta er gengi sem er komið til að vera.“

Ísland er nú dýrara en Norvegur. Verðlag hér á landi er sjö prósentum lægra en í Sviss sem er dýrasta land í heimi miðað við mat Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. „Krónan er orðin það sterk að það eru fáar þjóðir sem toppa Ísland núna,“ segir Konráð.

Það eru margir óvissuþættir varðandi áframhaldandi þróun gengisins. Að mati Konráðs verður þeim vonandi betur svarað þegar Seðlabankinn ákveður hvað hann ætli að gera 16. nóvember næstkomandi. saeunn@frettabladid.is

Hurricane bluetooth heyrmatól
Verð 8.900

Frábær hljómgæði, flottur bassi og innbyggður mikrófónn

Blackview Omega Pro 5.0" 4G
Verð 36.000

HD 4G LTE farsími Octa Core 3GB RAM 16GB ROM 13MP

3 LED ljós með fjarstýringu
Verð 9.900

LED Lýsing undir eða í skápa með fjarstýringu og dimmer

Blackview A8 5.0" 3G
Verð 15.900

5.0" Quad Core Android 5.1 1GB RAM 8GB ROM fyrir 2 símkort

Sími / Snjallúr bluetooth
Verð 8.900

Gsm sími, Sport snjallúr með bluetooth og snertiskjá

Hornskápur

Verð áður kr. 135.000

Tilboð kr. 94.500

76 x 55 sm - h. 190 sm

Bókaskápur

Verð áður kr. 178.000

Tilboð kr. 124.600

Stærð 100 x 45 sm h. 190 sm

Chippendale skápur

Verð áður kr. 379.000

Tilboð kr. 284.250

180 x 55 sm - h. 225 sm

French Curio skápur

Verð áður kr. 165.000

Tilboð kr. 107.250

70 x 40 sm - h. 190 sm

Chippendale glerskápur

Verð áður kr. 212.250

Tilboð kr. 159.000

120 x 45 sm - h. 195 sm

Vanilla leðurtaska

Leður - 4 litir

Verð 17.900

Stærð 34 x 16 sm - h. 26 sm

J&C leðurtaska

Leður - 3 litir

Verð 11.900

Stærð 28 x 0,5 sm - h. 18 sm

Alamo leðurtaska

Leður - 2 litir

Verð 19.800

Stærð 36 x 10 sm - h. 23 sm

Hobo leðurtaska

Leður - 3 litir

Verð 15.900

Stærð 41 x 14 sm - h. 29 sm

Rubelli hægindastóll með snúningi

Verð 139.000

Leður - tilboð 99.000

Stærð 82 x 90 sm h. 105 sm

Rubelli hægindastóll með snúningi

Verð 89.000

Áklæði - tilboð 69.000

Stærð 82 x 90 sm h. 105 sm

Innskotsborð

Verð 57.000

Tilboð 48.450

Stærð 60 x 45 sm - h. 60 sm

Hliðarborð

Verð áður 79.000

Tilboð 63.200

Stærð 90 x 40 sm - h. 86 sm

Campaign skrifpúlt

Verð 149.000

Tilboð 104.300

Stærð 112 x 65 sm - h. 93 sm

Gísli Hauksson, forstjóri Gamma, segir áhuga stórra sjóða sem ávaxta fé fyrir lífeyrissjóði og tryggingafélaga fara vaxandi á innviðafjárfestingum. Það skapi mikil tækifæri til uppbyggingar innviða. FRÉTTABLAÐID/GVA

Tækifæri til að fjármagna innviðina

Uppsöfnuð þörf fyrir innviðafjárfestingar er áætluð 230 milljarðar í nýrri skýrslu fjármálafyrirtækisins Gamma. Aðstæður á mörkuðum og sókn stórra fagfjárfestasjóða í innviðafjárfestingar skapa ný tækifæri fyrir innviði á Íslandi. Áætlað er að hægt væri að fjárfesta fyrir um 900 milljarða í slíkum verkefnum. Innviðafjárfestar vilja öryggi og litlar sveiflur, en gera á móti hóflega kröfu um ávöxtun.

Hafliði Helgason
hafliði@frettabladid.is

Fjárfesting og uppbygging innviða samfélaga ráða miklu um hagsæld þeirra. Undanfarin ár hefur áhugi stofnana-fjárfesta á innviðafjárfestingum farið ört vaxandi og samhlíða því hefur áhugi í samfélögum á því að ríkið hleypi einkaaðilum í slíkar fjárfestingar vaxið. Þetta hefur orðið til þess að til hafa orðið ýmsar leiðir við að mæta þörfinni fyrir innviðafjárfestingar, bæði hrein fjárfesting stórra sjóða í slíkum fjárfestingum sem og blandaðar leiðir ríkis, sjóða og einkaaðila.

Fjármálafyrirtækið Gamma hefur skóðað innviðafjárfestingar og þróun hugmynda varðandi slíkar fjárfestingar undanfarin ár. Í dag kemur út skýrsla um efnid þar

sem farið er yfir stöðu hagkerfisins, helstu módel innviðafjárfestinga og þau verkefni sem blasa við til að styrkja innviði íslensks samfélags. „Markmið okkar er ekki að reka pólitík í þessu, heldur að greina verkefni og þá möguleika sem eru fyrir hendi við fjármögnun þeirra,“ segir Gísli Hauksson, forstjóri Gamma.

230 milljarða þörf

Fríðrik Már Baldursson hagfræðingur ritar inngang að skýrslunni þar sem hann fjallar um mikilvægi innviðafjárfestinga og hvernig dró úr innviðafjárfestingum í efnahagslögðinni sem fylgdi falli krónunnar og fjármálakerfisins.

Ísland var ekki eina landið þar sem dró úr innviðafjárfestingu. Í skýrslunni kemur fram að innviðafjárfesting í Evrópu fór úr 5% af landsframleiðslu í 2,5%. Talið er að þetta hlutfall þurfi að vera 4,1%

5,5%

af landsframleiðslu þyrftu að fara í innviði hérlendis

Ástæðan fyrir því að við hófum að skoða þetta og vinna áfram með þessar hugmyndir er að þörfin fyrir innviðafjárfestingar hérlendis er orðin gríðarleg.

Vænleg innviðaverkefni

- Sundabraut
- Stækkun Hvalfjarðarganga
- Breikkun vega
- Orkufyrirtæki
- Landsnet
- Isavia (alþjóðaflugvöllur)
- Míla
- Sæstrengur til Bretlands
- Landspítali
- Líttlestakerfi á höfuðborgarsvæðinu
- Lest milli Reykjavíkur og Keflavíkurflugvallar

til að viðhalda vexti í Evrópu. Hér á landi fór hlutfallið lægst í 2,5% árið 2012 en er nú um 3%. Að mati Gamma þyrfti þetta hlutfall að vera 5,5 prósent.

Samkvæmt þessu hefur orðið til

veruleg uppsöfnuð þörf í innviðafjárfestingum. Mat Gamma er að uppsöfnuð þörf til að ná eðlilegum markmiðum nemi um 230 milljarðum.

Mikið skorið niður

Innviðum er gjarnan skipt í tvo flokka, efnahagsinnviði og samfélagsinnviði. Efnahagsinnviðir eru samgöngumannvirki, flutningar, framleiðsla og flutningur orku og vatns og fjarskiptainnviðir. Samfélagsinnviðir lúta að menntun, heilbrigði, réttarkerfi, menningu og afþreyingu. Skýrsla Gamma beinir einkum sjónum að efnahagsinnviðum. „Ástæðan fyrir því að við hófum að skoða þetta og vinna áfram með þessar hugmyndir er að þörfin fyrir innviðafjárfestingar hérlendis er orðin gríðarleg. Niðurskurður eftir hrun til vegamála var 90 prósent frá meðaltalinu 2002 til 2007. Það var allt skorið við nögl á sama tíma og

þjóðinni var að fjölga og svo bætist allur túrisminn við," segir Gísli.

Vaxandi áhugi á innviðafjár- festingum

Á undanförunum árum hafa augu fjárfesta beinst í auknum mæli að innviðafjárfestingum. Slíkar fjárfestingar eru almennt taldar mjög öruggar og það endurspeglast í þeirri kröfu sem fjárfestar gera til ávöxtunar. Vextir í heiminum hafa verið í sögulegu lágmarki sem þýðir að lánsfé er sögulega ódyrt. Fjárfestar þurfa því að hafa talsvert fyrir því að finna fjárfestingar sem skila viðunandi ávöxtun. Gísli segir að þessi aukni áhugi fjárfesta á innviðafjárfestingum og aðstæður í efnahagslífi heimsins opni á ýmis tækifæri fyrir Íslendinga til að mæta þörfinni fyrir uppbyggingu innviða.

Gísli segir Gamma hafa verið að skoða verkefni og áhuga sjóða á innviðaverkefnum síðastliðin þrjú ár. „Við höfum fundað með stórum innviðafjárfestum beggja vegna Atlantshafsins og finnum fyrir miklum áhuga þeirra á að fjárfesta í innviðaverkefnum hér landi," segir Gísli. „Stærstu verkefni eru orðin nógu stór til að vekja athygli þeirra.“

Jafnar sveiflur sjóðanna

Gísli segir innviðaverkefni aðlaðandi fyrir fjárfesta, ekki vegna mikils

hagnaðar af þeim, heldur séu þau eftirsóknarverð í dreifð eignasöfn vegna stöðugleika, það er að þau sveiflast ekki endilega með öðrum eignaflokkum á markaði. Það sé eftirsóknarvert fyrir langtímafjárfesta að hafa slíkt í sínum söfnum. Hann segir marga slíka sjóði í heiminum og Ísland, þrátt fyrir smæð sína, búi yfir kostum, svo sem stjórn-málastöðugleika, menntun og fleiri þáttum þar sem við skorum tiltölulega hátt í alþjóðlegum samanburði. Það geri landið að góðum kosti fyrir alþjóðlega fjárfesta sem vilji dreifa áhættu sinni.

Aðkoma sjóða og einkaaðila getur verið með mismunandi hætti. Hvalfjarðargöngin eru gott dæmi um slíka framkvæmd þar sem fjárfestar fjármögnuðu göngin og höfðu rétt til að reka þau í skilgreindan tíma til að fá arð af fjárfestingunni. Við lok tímabilsins eru svo göngin afhent ríkinu og verða venjulegur partur af samgöngukerfinu.

Kapólskari en páfinn

Leiðir að aðkomu fjárfesta geta verið afar mismunandi, allt frá því að einkaaðilar eigi og reki fyrir eigin áhættu innviðaeignir til þess að ríkið bjóði út framkvæmdir og greiði fyrir þær og eigi mannvirkin sjálf. Þar á milli eru svo leiðir þar sem blandað er saman aðkomu ríkis

Hvað eru innviðir?

1. Efnahagsinnviðir eða hefð- bundnir innviðir

Í þessum flokki eru innviðir sem tengjast samgöngum svo sem vegir, hafnir, flugvelli, brýr, göng og bíla-stæði. Framleiðslu- og dreifingar-fyrirtæki svo sem orkuframleiðsla, orkudreifing, vatnsveita, holræsi og fjarskiptakerfi.

2. Félagsinnviðir

Í þessum flokki eru skólar og menntakerfi, byggingar og þjónusta tengd heilbrigðiskerfinu svo sem elliheimili og fleira. Þarna er líka að finna byggingar og þjónustu tengda réttarkerfi svo sem fangelsi og ýmiss konar íþróttamannvirki.

og fjárfesta. Slíkar leiðir hafa í vaxandi mæli verið notaðar á Norðurlöndunum. Skammstöfunin fyrir slíka verkefni er PPP (Public, Private Projects) sem mætti kalla blendingsverkefni fjárfesta og ríkis. Um slíka samvinnu hefur verið mótaður lagarammi á Norðurlöndunum. „Við erum kapólskari en páfinn í þessum efnun. Norðurlöndin eru komin miklu lengra en við í því að að hleypa stofnanafjárfestum inn í slík verkefni," segir Gísli. Hann segir að nærtækast sé að horfa til Norðurlandanna í leit að fyrirmyndum að slíkri lagasetningu. „Slík löggjöf kæmi ríkinu afar vel. Hún er fyrst og fremst til þess að fjárfestar gangi að öruggu umhverfi þar sem tryggt er að leikreglum verði ekki breytt eftir á." Hann bætir því við að ekki sé um að ræða að slíkir fjárfestar sækist eftir sérstökum ívilnunum.

ISAVIA þarf mikla fjárfestingu

Fyrir utan vegakerfið er gríðarleg fjárfestingarþörf fyrirbyggjandi í flutningskerfi raforku og í mannvirkjum tengdum millilandaflugi. ISAVIA, sem er í eigu ríkisins, stendur frammi fyrir fjárfestingum fyrir 100 og allt að 200 milljörðum til að mæta vaxandi þörf vegna bæði fjölgunar ferðamanna sem koma til landsins og vaxandi fjölda farþega

●● **Við erum kapólskari en páfinn í þessum efnun. Norðurlöndin eru komin miklu lengra en við í því að að hleypa stofnanafjárfestum inn í slík verkefni**

900

milljarðar gæti verið umfang þeirra verkefna sem ráðast þarf í á næstu árum

sem millilenda á ferð sinni milli heimsálfa. Gísli segir að flugstöðin sé gott dæmi um verkefni þar sem fjárfestar með hóflega ávöxtunarkröfu gætu komið að verkefninu og skattborgarar þurfi þar með ekki að bera áhættu af því ef áætlanir um fjölgun farþega stæðust ekki eða ófyrirsjáanlegum áföllum. Viða erlendis eru flugvelli í einkaeign.

Ljóst er að staða hagkerfisins leyfir ekki að ríkið fari í miklar

framkvæmdir sjálf. Á sama tíma er nauðsynlegt að ráðast í dýr og viðamikil verkefni ef þjóðin á ekki að dragast aftur úr í efnahagslegu tillit til lengri tíma. Gísli bendir á að sum innviðaverkefna taki mjög langan tíma og því sé rétt að hefja undirbúning þeirra sem fyrst. Enginn veit hvernig og hvenær núverandi hagsveiflu lýkur, en í ljósi fjölgunar ferðamanna og því að stórar kynslóðir séu að komast á fullorðinsár verði ekki undan því vikist að ráðast í innviðaverkefni. Heildarumfang verkefna sem nefnd eru í skýrslu GAMMA og eru talin henta í einkafjármögnun nemur ríflega 900 milljörðum króna. Meðal fleiri verkefna sem henta einkafjármögnun er mögulegur sæstrengur, gagnaflutningsfyrirtæki, orku-fyrirtæki og lest milli Keflavíkur og Reykjavíkur.

Fjárfest í öruggum samgöngum

Verkefni sem liggja fyrir eru, auk flugstöðvarinnar og Landsnets, nokkur stór verkefni í samgöngum sem henta slíkum leiðum. Þar má nefna Sundabraut, stækkun Hvalfjarðarganga, breytingu Keflavíkurveggar í hraðbraut, breikkun þjóðveggar frá Reykjavík austur á Selfoss og vestur til Borgarness. Fleiri verkefni eru nefnd í skýrslunni. Gísli segir að samgönguverkefni séu afar hagstæð þjóðhagslega sem sé mikilvægt, en þar við bætist ekki einungis þægindaauki heldur það sem sé ekki sist mikilvægt, að gera samgöngumannvirki öruggari. „Í vegakerfi er stundum talað um þrjú þróunarstig í samgöngum sem eru: samgöngur, hraðar samgöngur og síðast öruggar samgöngur. Við erum, þrátt fyrir að vera þróað ríki, ekki komin á þann stað að við getum talað um öruggar samgöngur, því miður.“

Lítill minnihluti stjórnenda er berdreyminn.

Gallup er fyrir alla hina.

GALLUP
TIL AÐ VERA VISS

RAGNHEIÐUR E.
STEFÁNSDÓTTIRMannauðsstjóri
hjá borginni

Ragnheiður E. Stefánsdóttir hefur verið ráðin í starf mannaúðsstjóra skóla- og fristundasviðs Reykjavíkurborgar. Hún hefur starfað hjá Reykjavíkurborg í um þrjátíu ár, meðal annars sem stjórnandi, fræðslustjóri, jafnréttisráðgjafi, mannaúðsráðgjafi og starfsmannastjóri, lengst af hjá ÍTR en hjá SFS frá stofnun sviðsins. Í maí síðastliðnum tók Ragnheiður við starfi mannaúðsstjóra á Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni.

FLOSI EIRÍKSSON

Til Íslandsstofu

Flosi Eiríksson hefur verið ráðinn sem verkefnastjóri á sviði ráðgjafar og fræðslu hjá Íslandsstofu. Fram kemur í tilkynningu að hann mun starfa með íslenskum fyrirtækjum að margvíslegum verkefnum við erlenda markaðsökn. Undanfarin 10 ár hefur Flosi starfað hjá KPMG, síðast sem verkefnastjóri í viðskiptaþróun og tengslum. Flosi er viðskiptafræðingur að mennt. – sg

ERLA ÓSK ÁSGEIRSDÓTTIR

Formaður
stjórnar FS

Erla Ósk Ásgeirsdóttir var kjörin stjórnarformaður Félagsstofnunar stúdenta (FS) á stjórnarfundinum 28. október 2016, Erla Ósk tekur við af Davíð Gunnarssyni, framkvæmdastjóra Dohop, sem stýrt hefur stjórninni undanfarin átta ár. FS er sjálfseignarstofnun sem á og rekur 19 Stúdentagarða sem hýsa um 1.800 stúdenta. Stofnunin rekur jafnframt Bóksölu stúdenta, Kaffistofur stúdenta, Þrjá Leikskóla stúdenta, Stúdentamiðlun, Stúdentakjallarann, Hámu, Hámu heimshorn, Bókakaffi stúdenta og Kaupfélag stúdenta. – sg

Ingibjörg Ásdís Ragnarsdóttir hefur starfað hjá Icelandair frá árinu 2004. FRÉTTABLAÐID/GVA

Kraftlyftingakona sem skíðar

Ingibjörg Ásdís Ragnarsdóttir er nýr svæðisstjóri fyrir Icelandair á Íslandi. Hún segist vera með flugbakteriuna en hún hefur starfað hjá Icelandair í tólf ár, fyrst sem flugfreyja og nú síðast sem yfirmaður Customer Loyalty. Utan vinnunnar stundar hún kraftlyftingar, rennir sér á skíðum og nýtur þess að vera með fjölskyldunni.

SVIPMYND

INGIBJÖRG ÁSDÍS
RAGNARSDÓTTIR

„Starfið leggst rosalega vel í mig, það er mikil samkeppni á markaðnum en tækifærin á sama tíma mörg og spennandi. Við leggjum okkur fram við að veita framúrskarandi þjónustu og erum með þráðlaust net í öllum okkar vélum, Vildarpunktasöfnun, afþreyingarkerfi fyrir alla fjölskylduna og glæsilegt úrval áfangastaða, en á næsta ári bætast við tvær stórborgir sem henta Íslendingum afar vel, þær Tampa og Philadelphia.“ Þetta segir Ingibjörg Ásdís Ragnarsdóttir sem tók í gær við stöðu svæðisstjóra fyrir Icelandair á Íslandi.

„Við skiptum markaðnum upp í fimm svæði, Norður-Ameríku, Vestur-Evrópu, Skandinavíu, Ísland auk

●● Það er nóg að gera í vinnunni, þetta er fjölbreytt starf sem tekur á svo mörgu. Íslendingar elska líka að ferðast, þannig að þessi flugbaktería er rötgróin í okkur.

GSA-svæða fyrir Suður- og Austur-Evrópu, Asíu, Mið-Austurlönd, Afríku og Suður-Ameríku. Þetta er ábyrgð og rekstur á sölusvæðinu, innleiðing og eftirfylgni á sölustefnu, markaðs- og fjármálaáætlanir og svo framvegis.“

Ingibjörg Ásdís lauk B.Sc.-prófi í viðskiptafræði og MBA-gráðu frá Háskólanum í Reykjavík. Hún hefur starfað í tólf ár hjá Icelandair, nánast allan feril sinn. Áður starfaði

hún hjá Air Atlanta og hjá Vodafone. „Maður bara elskar fyrirtækið og ég hef alltaf verið með flugbakteriuna. Ég vann sem flugfreyja á sumrin samhliða námi og eftir að ég lauk prófi í viðskiptafræði fór ég að vinna sem verkefnastjóri vef- og markaðsmála árið 2005,“ segir Ingibjörg. Frá 2007 til 2010 sá hún um samninga og samskipti við fjármálastofnanir og banka fyrir hönd Icelandair Saga Club, og hefur starfað sem forstöðumaður yfir Customer Loyalty síðan 2010.

„Það er nóg að gera í vinnunni, þetta er fjölbreytt starf sem tekur á svo mörgu. Íslendingar elska líka að ferðast, þannig að þessi flugbaktería er rötgróin í okkur. Það sýnir sig líka í því þegar við erum að auglýsa eftir starfsmönnum hversu margir sækja um, það vilja svo margir vinna við flugið,“ segir Ingibjörg Ásdís.

Ingibjörg Ásdís er í sambandi

með Ragnari Ágústssyni og á hún tvö börn og hann tvö börn sem eiga hug þeirra allan. Utan vinnunnar eyðir hún tíma með fjölskyldunni og sinnir líkamsrækt. „Helst núna á dagskrá eru kraftlyftingar, ég er að æfa hjá honum Ingimundi úti á Nesi og hef verið þar í eitt ár. Ég var að lyfta fyrir mörgum árum síðan og langaði alltaf að byrja aftur. Þetta er að mínu mati frábær hreyfing og gott að komast þangað til að fá útrás. Blanda þessu saman við hot yoga sem er mjög góð blanda, sérstaklega í kuldanum.“

Ingibjörg Ásdís stefnir líka á að skíða í vetur. „Við ætlum bæði á skíði innanlands og utan, það er verið að stefna á Akureyri og Denver í Colorado með skíðin í vetur. Við veljum að sjálfsögðu þá áfangastaði sem Icelandair flýgur til,“ segir hún kímín.

saeunn@frettabladid.is

Hagnaður olíurisa dregst verulega saman

Olíurísinn BP hagnaðist um 933 milljónir dollara, jafnvirði 105 milljarða íslenskra króna, á þriðja ársfjórðungi. Hagnaðurinn dróst verulega saman milli ára en hann nam 1,8 milljörðum dollara, jafnvirði 202 milljarða íslenskra króna, á sama tímabili í fyrra.

Forsvarsmenn BP kenna lækkanandi hrávöruverði á olíu um lélegri afkomu. BBC greinir frá því að forsvarsmenn keppinautarins Royal Dutch Shell hafi einnig varað við slæmri afkomu sökum lækkanandi olíuverðs. Hagnaður Shell jókst hins

vegar um 18 prósent milli ára. Hagnaðurinn nam 2,8 milljörðum dollara, jafnvirði 314 milljarða króna, sem var ofar spám greiningaraðila.

Fjármálastjóri BP segir að verið sé að ná góðum árangri í að aðlaga rekstur BP að nýju rekstrarumhverfi með erfiðu verði. Hann segir góða trú á að ná rekstrinum á réttan stað á næsta ári miðað við að hrávöruverð á olíu verði á bilinu 50 til 55 dollarar. Á sama tíma sé BP að fjárfesta í verkefnum, fyrirtækjum og öðrum möguleikum til að auka hagnað á komandi árum. – sg

Forsvarsmenn BP kenna lækkanandi olíuverði um afkomuna. MYND/BP

MEISTARADEILDARMÖRKIN
AÐEINS Í SPORTPAKKA STÖÐVAR 2

ÖLL KVÖLD STRAX AÐ LOKNUM FRÉTTUM Í OPINNI DAGSKRÁ Á STÖÐ 2

SPORTPAKKINN – Í OPINNI DAGSKRÁ

FRÉTTIR

Við bjóðum uppá fjölbreytt úrval af íþróttaefni sem þú sérð aðeins í Sportpakka Stöðvar 2 og erum með öflugasta íþróttafréttateymi landsins sem flytur ykkur daglega fréttir á Stöð 2 í opinni dagskrá.

Nýsköpun

Erlendur Steinn Guðnason
stofnandi Vizido og
formaður Samtaka
sprotafyrirtækja

Snilldarhugmyndin

Eins og aðrir fæ ég hugmyndir á hverjum degi um allt milli himins og jarðar, eins og t.d. að endurráða í skápana í eldhúsinu eða hvernig best er að leysa úr ákveðnu verkefni. Einstaka sinn um lædist „snilldarhugmynd“ að manni. Slíkar hugmyndir þarfnast mikillar áráðni og orku við að hrinda í framkvæmd og reynist það yfirleitt erfiðasti hjallinn.

Í tvö skipti hef ég bægt skynseminni frá til að elta þann draum að koma „snilldarhugmynd“ í framkvæmd.

Fyrri skiptið var árið 2000. Á meðan aðrir veltu fyrir sér hvernig tölvukerfi heimsins myndu bregðast við árbúsundaskiptum, sátum við fjögur heima í stofu að skrifa viðskiptaáætlun um hvernig við gætum breytt heiminum með betri leitarvél fyrir íslenskan markað. Þá var ekkert sprotaumhverfi, viðskiptahraðlar eða Tækniþróunarsjóður en í staðinn bönkuðum við upp á hjá stórfyrirtæki í bænum og fengum fund með forstjóra sem stuttu síðar ákvað að kannski væri eitt hvert vit í þessum ungmennum.

Nokkrum mánuðum síðar sprakk netbólan og viðskiptamódelið okkar. Þrátt fyrir að upphafleg markmið næðust ekki þá komum við mörgum nýstárlegum verkefnum í framkvæmd. Eftir sátum við reynslunni rikari og fórum hvert í sína áttina. Ég tók að mér að koma á fót þjónustuveri fyrir tölvuleikinn EVE Online sem þá var í þróun, þróa Sjónvarp og Ljósnet Símans svo eitthvað sé nefnt.

Sextán árum síðar kallar „snilldarhugmynd“ aftur á mig og í þetta skipti er það félagi minn Pétur Orri Sæmundsen sem smitar mig af ólæknandi þörf fyrir að koma Vizido út í heiminn. Vizido, www.vizido.com, er app sem hjálpar lesblindum að muna og vinna með öðrum í kringum vídeó og myndir. Við trúum því að Vizido muni einnig nýtast öllum sem vilja einfalda og nýstárlega leið til að fanga eitthvað til að muna með snjallsímanum.

Það eru ótrúlegar framfarir sem hafa orðið á sprotaumhverfinu á þessum sextán árum. Með stuðningi við sprota með Tækniþróunarsjóði, viðskiptahróðlum, Icelandic Startups, Samtökum sprotafyrirtækja og sprotafarfestingarsjóðum hefur jarðvegurinn aldrei verið betri fyrir góðar hugmyndir. Hugvit er nefnilega óþrjótandi uppspretta sem vex og dafnar með hverju verkefninu.

Framtíð barna okkar er björt ef við höldum áfram að gera hugviti hátt undir höfði og leyfum fleiri „snilldarhugmyndum“ að verða að veruleika.

Markaðsherferð fyrir kakó

Starfsmenn tæma poka af kakóbaunum í súkkulaðiverksmiðju í Abidjan á Filabeinsströndinni hófst þann 1. október. Kaffi- og kakoráðið (CCC) tilkynnti nýverið um hækkun launa í kakóíðnaði. Nú fá bændur 10 prósentum meira fyrir hvert kíló af kakó eða um 1.100 CFA franka sem eru rétt rúmlega 200 krónur. FRÉTTABLAÐIÐ/EPA

Verðhjöðnunargildran er að fjarlægjast hagkerfi heimsins

Lars Christensen

alþjóðahagfræðingur

Síðan heimskreppan skall á 2008 hefur hnattræna hagkerfið í rauninni verið í verðhjöðnunargildru og í mörgum þróuðum hagkerfum höfum við á síðustu tveimur árum séð afdráttarlausa verðhjöðnun og í flestum löndum hefur verðbólgan stöðugt verið undir opinberum verðbólgu markmiðum (oft 2%).

Ég hef verið mjög gagnrýninn á peningamálastefnuna í flestum þróuðum hagkerfum heimsins síðan 2008 og öfugt við algenga gagnrýni á seðlabanka þá tel ég að þeir hafi ekki gert nóg til að draga úr verðhjöðnunarþrýstingi. Seðlabankar og álitsgjafar telja gjarnan að losað hafi

verið mikið um peningastefnuna. En þetta er strangt til tekið ekki rétt. Í fyrsta lagi eru vextir mjög slæmur mælikvarði á stefnuviðhorf í peningamálum. Við ættum frekar að hugsa um stefnuviðhorfin með hliðsjón af peningaframboði miðað við peningaefrtisþurn. Þótt til dæmis seðlabanki Bandaríkjanna hafi aukið grunnfæð þá hefur eftirspurn eftir fé einnig aukist. Þetta stafar af því að neytendur og fjárfestar óttast verðhjöðnun og halda þess vegna meiri peningum í bönkunum en þeir hefðu gert ef þeir hefðu búið við að seðlabankar stæðu við verðbólgu markmið sín í stað þess að fara undir þau. Auk þess neyða strangar fjármálaeðglur nú um stundir banka og lífeyrissjóði til að hafa meira handbært fé og svokallaðar öruggar eignir en fyrir kreppuna. Þetta veldur verðhjöðnun þar sem það veldur tilbúinni peningaefrtisþurn.

Þegar allt kemur til alls hafa peningamarkaðsskilyrði EKKI verið verðbólguvaldandi í heiminum síðan 2008 og þess vegna höfum við séð verðhjöðnunarþrýsting byggjast upp. En nú eru merki um að við séum loksins að byrja að fjarlægjast verðhjöðnunargildruna.

Verðbólga er enn undir tveimur prósentum í flestum stóru þróuðum hagkerfunum í heiminum, en síðustu tvo mánuði höfum við séð hægfara aukningu bæði á raunverulegri verðbólgu og, það sem meira máli skiptir, í verðbólguvæntingum – sem þýðir að fjárfestar og neytendur gætu verið farnir að halda að seðlabankar geti komið verðbólgunni upp í væntingastig sitt.

Mikið af þessu getur reyndar verið heppni og heppnin felst í því að flestir mikilvægustu seðlabankarnir í heiminum – það sem ég kalla peningastórveldin – hafa linað tókin á peningamálastefnunni á þessu ári. Þannig heldur seðlabanki Evrópu áfram með magnbundna íhlutun sína og Brexit-atkvæðagreiðslan í Bretlandi hræddi seðlabanka Englands til að losa um peningastefnu sína, og í Bandaríkjunum hefur seðlabanki Bandaríkjanna, eftir óróann á mörkuðunum í upphafi árs, dregið verulega úr áætlun sinni um að hækka stýrivexti fjórum sinnum á þessu ári. Enn fremur hefur seðlabanki Japans itrekað loforð sitt um að ná tveggja prósentu verðbólgu markmiði sínu. Og loks, og það sem er kannski mikilvægast,

hefur alþjóðubankinn í Kína síðasta árið tekið upp stefnu sem felur í sér „skriðandi gengissig“ renninbi sem hefur greinilega dregið úr verðhjöðnunarþrýstingi í Kína.

Sú staðreynd að nú virðist draga úr verðhjöðnunarþrýstingi er sennilega líka ástæðan fyrir því að síðustu vikur höfum við séð ávöxtun skuldabréfa á heimsmarkaði fara hækkandi. Að því sögðu er engin ástæða til að ætla að verðbólga fari úr böndunum á næstunni og við ættum að minnast þess að flestir stóru seðlabankarnir í heiminum eru nú undir verðbólgu markmiðum sínum og verðbólguvæntingar eru enn mjög lágar í sögulegu samhengi.

Þess vegna er það mikilvægt að til dæmis seðlabanki Evrópu og seðlabanki Bandaríkjanna verði ekki of spennntir yfir þessari smávægilegu hækkun á verðbólguvæntingum og grípi ekki til ótímabærra aðgerða til að herða peningamarkaðsskilyrði. Það er því persónuleg skoðun mín að seðlabanki Bandaríkjanna ætti ekki að hækka stýrivexti í desember eins og nú eru merki um. Ótímabær stýrivaxtahækkun gæti vakið verðhjöðnunardrauginn aftur til lífsins.

Hver selur eignina þína?

Hin hliðin

Sigríður Hrund Guðmundsdóttir
löggitur fasteignasali og MBA
Fasteignakaup

Fyrir skömmu hitti ég gamlan starfsfélag, sem er ekki í frásögur færandi að öðru leyti en því að hann fór að rekja raunir systur sinnar við sölu

fasteignar nýverið. Málið var komið í hnút og hver benti á annan. Þú ert löggitur fasteignasali, ekki rétt? spurði hann mig. Var ekki verið að breyta lögunum? Jú, mikið rétt, lögum um fasteignasala var breytt á liðnu ári og nú eiga löggitir fasteignasalar að sjá um viðskiptin frá upphafi til enda.

Í þessu dæmi höfðu nokkrir aðilar komið að sölnunni, bæði fasteignasalar og aðstoðarmenn þeirra. Þeir höfðu séð um að skoða fasteignina, taka við tilboðum og vera í sam-

skiptum við kaupanda og seljanda fram að því að kaupin tókust með samþykki kauptilboðs. Eftir það fór málið í hendur annarra fasteignasala innan fasteignasölnunnar sem falið var að sjá um frágang kaupsamnings og uppgjör kaupverðsins. Vandamálið var að þegar ágreiningur kom upp og kaupandinn hélt eftir greiðslu þá var það hlutverk þeirra sem ganga frá kaupsamningnum að reyna að leysa úr þeim ágreiningi. Þessir fasteignasalar höfðu þó ekki skoðað né

sýnt eignina eða verið í samskiptum við aðila um kaupin, fram að því að komið var að frágangi kaupsamnings og afsals.

Eins og vandamálinu var lýst fyrir mér þá olli þessi staða því að þeir fasteignasalar sem falið var að gera upp viðskiptin gátu litla aðstoð eða ráðgjöf veitt um lausn deilunnar þar sem þeir höfðu t.d. ekki skoðað fasteignina sjálfir og voru litlið inni í því ferli sem á undan hafði gengið. Lítil aðstoð hafði því fengist við að ná sátt

um lausn málsins og deilan komin í ágreining fyrir dómstólum.

Því miður er þessi saga ekkert einsdæmi og út frá þessari raunasögu félagi míns má draga þann lærdóm að heppilegast sé að sölnunni sé fylgt eftir afsama fasteignasalanum frá upphafi til enda. Hann eða hún er þá betur í stakk búinn til að gripa inn í ef vandamál koma upp og vinna að farsælli lausn þeirra. Reynsla fasteignasalans skiptir þar miklu máli, svo í upphafi skal endinn skoða.

15%

afsláttur af öllum
Montana pöntunum
um helgina.
Einnig eru í boði
sérvaldar einingar
með meiri afslætti.

2 sérfræðingar

verða hjá okkur um helgina,
fimmtudag, föstudag
og laugardag, 3.-5. nóvember.

Montana

CARL HANSEN & SØN
PASSIONATE CRAFTSMANSHIP

Skeifan 6 / 5687733 / epal@epal.is / www.epal.is

Black Editions á tilboði, hér eru nokkur verðdæmi:

Y stóll CH 24

	Verð nú	Verð áður
Y stóll CH 24	109.500.-	~~137.800.-~~
svört eik/svört sessa		

Y stóll CH 24	85.900.-	~~107.500.-~~
svart beyki/natur sessa		

Wing chair CH445

	Verð nú	Verð áður
Wing chair CH445	699.800.-	~~878.000.-~~
svartir fætur/svart leður		

Wing chair CH445	465.500.-	~~584.000.-~~
svartir fætur/Fjord efni		

Benny the Weaver mun flétta Y-stóla um helgina

160

MILLJÓNIR

Metfjöldi þingmanna lætur nú af störfum og því gæti verið slegið met í heildarupphæð biðlauna. Nú lætur 31 þingmaður af störfum. Þeir eiga rétt á allt að 160 milljónum króna í biðlaun. Þeir sem hafa setið í eitt kjörtímabil eiga rétt á þremur mánuðum í biðlaun, en þeir sem hafa verið lengur, eiga rétt á sex mánuðum.

56,4

MILLJARÐAR

Heildarviðskipti með hlutabréf í október námu 56.369 milljónum eða 2.684 milljónum á dag í Kauphöll Íslands. Það er 6 prósentu hækkun frá fyrri mánuði, og 3 prósentu hækkun á milli ára. Mest voru viðskipti með bréf Icelandair Group eða fyrir 13.601 milljón. Heildarviðskipti með skuldaþræf námu 112 milljörðum í síðasta mánuði.

31.10.2016

Ég var búinn að leggja drög að því hvernig með öflugri kosningabaráttu við hefðum getað hækkað fylgið um kannski fjögur prósentustig og svo kannski tvö í viðbót í kosningunum sjálfum. Við hefðum þá getað gert ráð fyrir 18 til 19 prósentu fylgi.

Sigmundur Davíð Gunnlaugsson

Uppgjörin í einni súpu

Félög á aðallista Kauphallar Íslands eru byrjuð að birta uppgjör sín. Mikil spenna er á markaði þegar uppgjörin koma og við birtingu endurmeta markaðsaðilar virði félaganna í verðmatsmódelum sínum.

Í framhaldi af því verða oft verðbreytingar á félögunum. Sjaldan hafa uppgjörin streymt jafn hratt inn og nú og fjárfestar og greinendur haft jafn lítinn tíma til að gera sér grein fyrir innihaldi þeirra og hvaða upplýsingar þau hafa að geyma. Þannig birtu átta félög eða helmingur félaga á aðallista Kauphallarinnar uppgjör sín á tveimur dögum. Á fjármálamarkaði heyrast þær raddir að þetta sé of mikið af hinu góða og dreifingin yfir uppgjörstímabilið mætti vera meiri svo menn komist yfir að meta upplýsingarnar og taka fjárfestingaákvörðunir í kjölfar birtingar.

Aukaútgreiðsla

N1 hefur boðað til hluthafafundar 21. nóvember næstkomandi. Á fundinum liggur fyrir tillaga um að greiða hluthöfum 1,3 milljarða með lækku hlutafjár.

N1 gekk í gegnum fjárhagslega endurskipulagningu árið 2011 og var í kjölfarið skráð á markað. Fljótlega eftir skráningu var hlutfé lækkað og greitt til hluthafa. Markmið félagsins er að eiginfjárlutfallið sé um 40%. Afkoma félagsins hefur verið góð á þessu ári og betri en áætlanir gerðu ráð fyrir, í því ljósi liggur fyrir tillaga um að greiða það fé sem umfram er, miðað við markmið félagsins, til hluthafa. Aðhald hefur verið í rekstri félagsins og það ásamt auknum tekjum vegna aukins fjölda ferðamanna hefur skilað sér í afar góðri afkomu.

Nonference á Airwaves

Samhliða tónlistarhátíðinni Airwaves verða umræður um tónlistargeirann undir heitinu Nonference á vegum Iceland Music Export, IMX. Margt spennandi er á sveimi í tónlistarheiminum og IMX vinnur að því að byggja upp tónlistarklasa til að íslenskt tónlistarfólk geti skipst á reynslu og samböndum til að efla greinina. Margt fróðlegra erinda mun verða í Hörpu á morgun og hinn fyrir þá sem vilja læra meira um iðnaðinn.

Jón Örn
Eigandi Kjötkompanís

Er fyrirtækið þitt Ready Business?

Áskoranir fyrirtækja eru margar og breytast hratt. Vodafone býður upp á margs konar þjónustu við fyrirtæki sem sparar þér tíma, fyrirhöfn og gefur þér góða yfirsýn yfir framleiðsluna og reksturinn.

Taktu Ready Business prófið á readybusiness.vodafone.is

Vodafone
Við tengjum þig